

IMPORTANȚA ISTORICĂ A FĂURIRII PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN PENTRU DEZVOLTAREA LUPTEI REVOLUȚIONARE A MASELOR MUNCITOREȘTI DIN ROMÂNIA

Ion Popescu-Puțuri

Aniversarea a 60 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român pe care întregul nostru popor o sărbătorește în acest an este un prilej binevenit de a sublinia semnificația istorică a congresului partidului din mai 1921, semnificație pe care întreaga istorie a României moderne o pune într-o lumină deosebit de puternică.

Anii de la sfîrșitul primului război mondial au cuprins evenimente multiple, complexe și de mare anvergură : urmările celei mai mari conflagrații singeroase, cunoscută pînă atunci în istorie, la fel de fără precedent și pentru istoria noastră națională, prăbușirea a două imperii — amîndouă vecine cu țara noastră, victoria revoluției clasei muncitoare în Rusia care a inaugurat o epocă nouă în istorie — epoca revoluțiilor proletare și a făuririi noii societăți socialiste — crearea unor noi state naționale și desăvîrșirea unității naționale a altora în sud-estul și centrul Europei.

În această avalanșă de evenimente drumul partidului politic al clasei muncitoare din țara noastră a cunoscut greutățile inerente implicării și confruntării cu ele. Experiența îndelungată, maturitatea sa politică și ideologică, profundul său atașament față de poporul din care făcea parte — toate acestea au asigurat partidului o orientare justă din punct de vedere istoric, care a fost pusă în evidență la Congresul Partidului din mai 1921. Acesta a fost primul congres al partidului clasei muncitoare organizat după făurirea statului unitar român și el a reprezentat momentul culminant al procesului de radicalizare a mișcării muncitorești din țara noastră care a dus la făurirea Partidului Comunist. Totodată congresul a marcat unificarea tuturor organizațiilor muncitorești de pe teritoriul României reîntregite. De la 1 decembrie 1918, pînă la 8 mai 1921 clasa muncitoare din vechea Românie, din Transilvania, Banat și Bucovina a dat ea însăși, prin congrese și conferințe regionale, prin documentele programatice publicate tîrîie și legitimitate marelui act istoric al Unirii.

Consecvent poziției sale, afirmată încă din ultimele decenii ale veacului trecut, cînd inaugurase lupta pentru o „Dacie viitoare” partidul clasei muncitoare care fusese un adevărat portdrapel al cauzei luptei pentru eliberarea românilor de sub asupriri străine și pentru unitatea întregului popor român, a fost primul partid politic din România organizat în conformitate cu noile realități istorice ale țării.

Congresul din mai 1921 a consfințit transformarea Partidului Socialist în Partidul Comunist din România, marcînd în felul acesta făurirea

partidului a cărui misiune istorică fusese formulată încă din 1919: „un singur partid care să ducă lupta clasei muncitoare din noua Românie spre realizarea idealului ei socialist” scop în care „România nouă de astăzi, trebuie să devină România socialistă de mâine.”

Există un specific al gândirii istorice: cu un prilej sau altul, atunci când este marcat un moment important al istoriei naționale sau universale, ea tinde spre ample retrospectivă. Dar, departe de a se constitui în scopuri în sine, aceste retrospectivă — independent chiar de măsura în care este conștient de acest lucru istoricul — își asumă destinația de a ajuta la înțelegerea prezentului și de a juca un substanțial rol prospectiv. Și aceasta pentru că, fiind ea însăși o importantă parte componentă a practicii umane — și anume a practicii de cunoaștere — gândirea istorică se străduiește să pătrundă profund sensul evoluției îndelungate a practicii generale umane, adică tocmai a celui liant, care leagă într-un *tot complex* trecutul, prezentul și viitorul.

Ca nucleu al însăși esenței omului, practica generală, avînd în centrul ei practica producției materiale și practica socială, dar neredusă în mod metafizic numai la aceste laturi ale ei, ei înțeleasă larg, ca abordare a realității și factor de transformare a ei, ca activitate creatoare complexă, în toate domeniile, dialectică, dinamică și multidimensională, este, în fond, cheia cea mai importantă pentru înțelegerea esenței omului, a istoriei sale trecute, prezente și viitoare, pentru înțelegerea istoriei comunităților de oameni, a națiunilor și întregii umanități și pentru găsirea soluțiilor la problemele fundamentale ale contemporaneității și viitorului.

Privită în complexitatea ei, nu simplist și unilateral ei în practica istorică și prezentă generală a umanității se compune, în unul dintre planurile articulării ei, din practica distinctă a unor comunități istorice de oameni, a comunităților naționale în speță, practica fiecăreia din ele aflîndu-se cu celelalte într-un raport de identitate și diversitate cantitativă și calitativă.

În definitiv, tocmai practica unei comunități, unei națiuni — în măsura în care ea a asigurat în ritmul necesar progresul acesteia — a conectat activ istoria națiunii respective la istoria universală.

Privind, sub acest aspect, istoria noastră națională, vom remarcă faptul relevant că aici practica istorică a comunității umane —, constituită din cele mai vechi timpuri — a făcut să se succedă principalele formațiuni social-economice cunoscute în istoria universală, că în pofida numeroaselor vicisitudini ale istoriei, a frînelor și întîrzierilor — determinate adeseori de factori externi — dezvoltarea forțelor de producție, lupta necurmată a forțelor sociale avansate au asigurat cursul ascendent al vieții materiale și spirituale a României. Acest curs a fost puternic accelerat o dată cu intrarea României pe făgașul dezvoltării capitaliste în secolul al XIX-lea, cu dezvoltarea și constituirea într-un tot unitar și contradictoriu aici a trăsăturilor societății moderne.

Un rol important în această privință a jucat, pe lângă noua practică economică capitalistă, constituirea trăsăturilor moderne ale practicii sociale și politice, atît pe planul activităților politice și statale ale burgheziei ca nouă clasă dominantă, cît și, mai ales, pe planul dezvoltării clasei

muncitoare, a mișcării ei socialiste, deoarece tocmai aceste aspecte ale practicii istorice din România acelei perioade au impulsionat puternic fluxuri ale istoriei universale moderne și contemporane.

În mod deosebit, nașterea în 1893, după o activitate pregătitoare de peste 14 ani, a partidului clasei muncitoare — Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România —, a dat expresia voinței proletariatului român, ca forță înaintată a națiunii, de a nu aștepta doar ca istoria să-i fie făurită în altă parte, de a asigura progresul social și național al societății românești.

Gloriosul jubileu al celei de-a 60-a aniversări a făuririi Partidului Comunist Român ne prilejuiește sublinierea cu putere a faptului că cei aproape 90 de ani de existență a mișcării politice muncitorești organizate, crearea P. S. D. M. R., dezvoltarea ulterioară a mișcării sociale, trecerea ei într-o etapă superioară ca urmare a marelui congres din mai 1921 — cind pe baze organizatorice, ideologice, programatice comune, ale socialismului științific revoluționar, s-a făurit lupta plină de abnegație desfășurată de partid în condițiile în care realizarea în 1918 a cerinței istorice a formării statului național unitar a creat un cadru nou, mult mai favorabil din punct de vedere național și social-economic, progresului general al țării, un cadru care a permis modificări de ordin calitativ în însăși natura partidului, în strategia și tactica sa, — toate acestea au relevat însemnătatea deosebită pentru întreaga istorie națională a *practicii revoluționare* a clasei celei mai înaintate a societății.

Marele salt istoric, în urma căruia România, ajunsă deja în pas cu prezentul, *s-a aliniat în pas cu viitorul*, intrind pe făgașul tendinței dominante a epocii contemporane —, aceea a trecerii spre o formațiune social-economică superioară, l-a constituit revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă începută în august 1944, care a deschis calea consolidării deplinei independențe și suveranități naționale a României, calea împlinirii idealurilor de dreptate socială și națională ale poporului.

Preluind, în perioada care a urmat, întreaga putere în propriile mâini, poporul a depus o activitate intensă în vederea construirii vieții sale noi.

Caracterul creator al noii practici istorice a poporului român a dobândit un impuls deosebit, valențe noi, superioare, în activitatea multilaterală desfășurată pe căile deschise de Congresul al IX-lea al P. C. R. în vederea realizării ansamblului de sarcini complexe ce stau în fața societății românești, formulate apoi sintetic și cu deosebită claritate în cadrul conceptului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, expus în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al X-lea al partidului și în Programul P. C. R.

Orientată spre aceste țeluri istorice, practica, sub toate aspectele ei — practica producției industriale, cea socială, politică, științifico-tehnică, morală, culturală etc. — a asigurat României pe toate aceste țărmuri realizări remarcabile, pe baza cărora, în deceniul următor, țara noastră urmează să treacă de la stadiul de țară în curs de dezvoltare la o fază superioară a dezvoltării, care îi va permite să-și propună obiective mărețe spre atingerea nivelurilor celor mai avansate.

Puternicele transformări revoluționare din societatea românească, realizările obținute și perspectivele deschise stau — la capătul celor 6 decenii pe care le sărbătorim —, mărturie faptului că Partidul Comunist Român și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste misiunea de a conduce întreaga națiune pe calea luminoasă a socialismului și comunismului.

Factor activ și determinant al transformării socialiste, partidul s-a schimbat el însuși în raport cu transformările care au avut loc în societate, rolul lui a corespuns cu fiecare etapă realităților sociale respective, s-a redefinit și îmbogățit, și-a adăugat noi sensuri și conținuturi în funcție de fiecare nouă etapă de dezvoltare a societății românești. El a parcurs, astfel, drumul de la un partid revoluționar de profesie, de la o avangardă combativă, la un mare partid de masă, factor conștient și conducător al unei societăți complexe în plină dezvoltare multilaterală, care orientează această dezvoltare rămânând parte integrantă a ei.

În fiecare dintre aceste etape, ansamblul condițiilor sociale și politice confereau semnificații deosebite atribuțiilor, funcției sociale și istorice a partidului. Tocmai de aceea, acum 60 de ani, odată cu desăvârșirea formării statului național unitar, P. C. R. și-a asumat misiunea de a lupta în acest cadru nou pentru trecerea revoluționară de la capitalism la socialism ca următor pas de progres al națiunii și țării, iar în prezent funcțiile sale derivă din stadiul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintării României spre comunism, din sarcinile consolidării independenței și suveranității naționale.

Condițiile reale ale lumii contemporane, practica, impun azi mai mult ca oricând națiunii noastre, statului, partidului ca factor conducător, o preocupare intensă pentru a asigura participarea activă și creatoare la analiza și soluționarea marilor probleme ale umanității. Însăși evoluția relațiilor internaționale și lupta pentru așezarea lor pe temelii noi implică răspunderea fiecărei națiuni, fiecărei țări, indiferent de mărime, pentru soarta societății contemporane.

Este de remarcat faptul, că nicidecum România nu și-a spus cu atita energie și profunzime cuvîntul în problemele vitale ale omenirii, ca în prezent. În acest prezent complex, cînd trebuie ținut seama de marile transformări ce s-au produs în lume, de realitatea frămîntată, contradictorie, în rapidă schimbare a epocii trecerii omenirii de la capitalism la socialism.

Cu succesele, greutățile, frămîntările și chiar, uneori, convulsiile inerente începutului, nașterii *noului* în istorie, se dezvoltă în lume noua formațiune social-economică — cea mai avansată în succesiunea celor cunoscute în istorie. O perioadă — îndelungată, poate, pentru generațiile prezente, dar extrem de scurtă din punct de vedere istoric — practica socialismului s-a concentrat în primul rînd asupra înfringerii trecutului, consolidării noii puteri, dezvoltării mai rapide a producției materiale, a unei democrații care să evolueze, totodată, pe făgașul creării necesarei discipline de producție și politice a societății în țări în care, în majoritatea cazurilor, predominase factorul social și mentalitatea mic-burgheză.

Acum însă, ca urmare a dezvoltării pe propria sa bază, a progreselor imense realizate și a noilor contradicții, specifice lui, socialismul este din ce în ce mai intens preocupat de rezolvarea unor probleme, devenite esențiale, ca : raportul dintre dezvoltarea economică și democrația socialistă.

autoconducerea ; raportul dintre societate și personalitatea socialistă ; dintre economie, etică și echitate, politică și cultură ; dintre valorile materiale și cele creatoare ; dintre tehnica dezvoltată și sistemele moderne de conducere, pe de o parte, și creativitate, dezvoltare spirituală pe de altă parte. Toate acestea, însă, sînt probleme ale unei societăți în creștere, care dispune în interiorul ei de forțele sociale și morale necesare pentru a le rezolva.

În lumea de astăzi, puternic schimbată și infinit mai complexă decît cea din trecut, și capitalismul dezvoltat a suferit serioase modificări, atît de ordin suprastructural, cît și la bază. Dar aceste modificări înseamnă, în fond, încă un aspect al dezvoltării în interiorul capitalismului a unor elemente generate de el, dar opuse lui, dezvoltarea unor noi contradicții.

Dintre acestea, una dintre cele mai profunde este aceea dintre posibilitățile pe care le oferă gradul de pe acum atins al dezvoltării producției materiale, pe de o parte, și imensa rămînere în urmă, ca dezvoltare și ca nivel de trai, a unei mari părți din omenire, pe de altă parte. Numai instaurarea unei noi ordini internaționale, ale cărei principii de bază au fost formulate cu claritate de partidul nostru, poate deschide calea lichidării enormelor decalaje, poate acorda o egalitate a șanselor dezvoltării, pentru ca țările respective să-și formeze, pe baza, în primul rînd, a propriilor lor eforturi, o industrie proprie, o economie independentă.

Capitalismul nu mai poate găsi în sine însuși, fără a accepta realitatea existenței lumii socialiste și necesitatea coexistenței, cooperării cu aceasta, nici soluția altor contradicții acute, mai ales a celor dintre uriașele cuceriri ale științei și tehnicii și modul lor de folosire. Practica contemporană demonstrează cu evidență, că omul, cu posibilitățile sale creatoare, este capabil de ceea ce nu poate face nici un animal — de distrugerea propriei sale specii în întregime. Progresul nu este o fatalitate, el depinde de om. Focul prometeic al omului poate da o strălucire imensă viitorului, dar se poate transforma și într-un incendiu apocaliptic.

Unei asemenea alternative omenirea trebuie să-i opună — și tocmai în această direcție acționează cu fermitate România socialistă — promovarea principiilor destinderii internaționale, dezarmării generale, în primul rînd celei nucleare, asigurării egalității, independenței și suveranității tuturor statelor, indiferent de mărimea lor, cooperării internaționale — toate acestea reprezentînd, alături de problema echilibrului ecologic, de cea a asigurării resurselor energetice și alimentare, tot atîtea probleme globale, adică interesînd nu unul sau altul dintre sistemele social-economice existente, ci întreaga umanitate.

Pentru că există un ideal general uman real, care pornește de la problemele cele mai generale ale omenirii, a căror soluționare este posibilă și se sprijină pe forțele reale ale întregii omeniri, care în cooperare și mergînd pe calea cea mai bună de urmat — cea pe care ne-o oferă zi de zi practica vieții — sînt în măsură să rezolve problemele fundamentale ale societății contemporane.